

FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTESTÜLET

☒: 1358 Budapest, Széchenyi rakpart 19.

☎: 441-6501

Ügyszám: FRP/528/2013/Pan.

A Független Rendészeti Panasztestület

52/2014. (II. 26.) számú

állásfoglalása

A Független Rendészeti Panasztestület (a továbbiakban: Testület) panaszosnak¹ a törvényes képviselője által 2013. július 22-én előterjesztett **panaszát** a 2014. február 26-án megtartott zárt ülésén hozott döntése alapján

á t t e s z i

az intézkedést foganatosító szerv – S. város Rendőrkapitányság – vezetőjéhez.

A vizsgált ügyben alapjogot sértő intézkedés nem állapítható meg.

A Testület állásfoglalása ellen jogorvoslatnak helye nincs.

Indokolás

A panaszos 2013. július 22-én terjesztette elő panaszát telefax útján.

I.

A panaszos törvényes képviselője előadta, hogy 2013. július 20-án a fiával, a panaszossal szemben intézkedtek a rendőrök egy bálon kitört verekedésen. A panaszos törvényes képviselője ezzel kapcsolatban előadta, hogy a fia nem vett részt a verekedésben, erre több tanúja is van. A foganatosított intézkedés kapcsán a törvényes képviselő sérelmezte, hogy a számukra kiadott igazoláson nem szerepelt aláírás, és amikor ezt másnap a rendőrkapitányságon szóvá tették, T. R. r. ftörm. kikapta az igazolást a kezéből és aláírta azt. Sérelmezte továbbá, hogy a panaszost törvényes képviselő távollétében hallgatták meg a rendőrök, a jegyzőkönyvből pedig nem kapott másodpéldányt.

Mindezek alapján kérte a Testület vizsgálatát.

¹ Az Rtv. 93/A. § (8) bekezdése értelmében a panaszos személyes adatait töröltük.

II.

A Testület a tényállás tisztázása érdekében megkereséssel fordult a rendőrséghez. A rendelkezésre bocsátott dokumentumokból az alábbiak állapíthatók meg.

1) L. Z. r. alezredes 2013. augusztus 26-án kelt átiratában előadta, hogy a panasszal érintett intézkedés folyamányaként a Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény 339. § (1) bekezdésébe ütköző és a (2) bekezdés a) pontja szerint minősülő csoportosan elkövetett garázdaság büntettének megalapozott gyanúja miatt a panaszos és társai ellen büntetőeljárás indult, amely jelenleg is folyamatban van.

Az intézkedés helyszínén és idejében az ORFK 29000/2384-1/2013. ált. iratban fokozott ellenőrzés volt elrendelve.

A r. alezredes előadta még, hogy mivel a felterjesztett iratok a panaszos állításait alapjaiban cáfolják, egyéb tény közlését nem tartja indokoltnak.

2) B.B. r. főrm. 2013. július 21-én kelt jelentésében előadta, hogy a S. városi Rendőrkapitányság ügyeletesének 23 óra 20 perkor kiadott utasítására ment ki a S. település, D. Gy. u. 38. szám alatti helyszínre, mivel K. N. bejelentést tett arról, hogy a S. települési sport pálya előtt V. Gy. és társai bántalmazták őt.

A r. főrm. és társa (B. A. r. tzls.) 23 óra 50 perckor érkezett a helyszínre. Ott szóban meghallgatták a bejelentőt, aki elmondta, hogy az esti órákban barátjával, K. R.-rel elmentek a strandra, mert ott buli volt. Ott találkozott V. Gy.-vel, akivel haveri viszonyban van, és annak barátaival (köztük a panaszossal), akiket nem ismert. Ekkor V. Gy. elkezdett vele kötekedni, azt mondta, hogy megveri. A bejelentő elment onnan, mert nem akart „balhét”. Kis idő elteltével, amikor a bejelentő kifelé ment a buli helyszínéről, V. Gy. ismét odament hozzá a társaságával és mondta neki, hogy menjenek ki. Ekkor elindultak a focipályára, ahol V. Gy. többször megütötte, több alkalommal a fején érte az ütés a bejelentőt. A panaszos és O. J. is odamentek hozzájuk, és ők is ütni kezdték a bejelentő fejét. Az ütések hatására a bejelentő egy alkalommal a földre is esett, de az eszméletét nem veszítette el, annak ellenére, hogy az ütések erősek voltak. A bejelentő elmondta, hogy a panaszost ismeri, míg a másik személyt, O. J-t, a barátja, K. R. nevezte meg neki. A bejelentőnek a bántalmazás során a szája felrepedt, bal szeme pedig feldagadt.

Ezt követően a r. főrm. felvette a kapcsolatot T. R. r. főrm-rel, aki azt az utasítás adta, hogy a három elkövetőt állítsa elő a S. település Rendőrség hivatali helységébe. A r. főrm. ezért a S. település Pagony vendéglőhöz ment, ahol igazoltatás alá vonta V. Gy.-t, a panaszost és O. J.-t, majd a további meghallgatásuk végett előállította őket. Eközben a bejelentő elment a S. települési orvosi ügyeletre, ahonnan a pécsi traumatológiára szállították további kivizsgálás végett.

3) A panaszos 2013. július 21-én történt kihallgatásáról készült jegyzőkönyv rögzíti, hogy a kihallgatás aznap 3 óra 11 perctől 3 óra 40 percig tartott, és azon törvényes képviselőként a panaszos édesapja részt vett.

A jegyzőkönyv tartalmazza, hogy a panaszost tájékoztatták arról, hogy a kirendelt védője egyéb elfoglaltság miatt nem tud megjelenni a kihallgatáson. A panaszos a törvényes

képviselője jelentében vallomást kívánt tenni. Elmondta, hogy terhére rótt bűncselekményt nem követte el.

2013. július 20-án az esti órákban együtt ment fel a testvérével a Pagony vendéglőbe, ahol buli is volt. A vendéglőnél találkozott K. N.-nel, akivel beszélő viszonyban van, de nem „járnak össze”. Az este folyamán végig a testvérével és a nagybátyjával, illetve a barátaival volt. A panaszos nem volt a foci pályán és nem vett részt verekedésben, az este folyamán nem látott, illetve nem is hallott verekedést.

4) Az előállítás végrehajtásáról szóló, 2013. július 21-én kelt jelentés rögzíti, hogy a panaszost az Rtv. 30. § (1) bekezdés alapján igazoltatták, a 31. § (1) bekezdés alapján átvizsgálták a ruházatát és az Rtv. 33. § (2) bekezdés b) pontja alapján előállították. Az intézkedés során kényszerítő eszközt nem alkalmaztak.

2013. július 20-án 23 óra 20 perckor K. N. telefonon bejelentést tett arról, hogy V. Gy. és társai (a panaszos és O. J.) bántalmazták a S. települési sportpálya előtt. A bántalmazás során a bejelentő szája felrepedt, bal szeme pedig feldagadt. A S. települési orvosi ügyeleten a bejelentőt megvizsgálták és a további vizsgálat céljából a pécsi traumatológiára szállították. Mivel a panaszos bűncselekmény elkövetésével volt gyanúsítható, 2 óra 20 perckor előállították a S. települési rendőrsre, majd további intézkedés lefolytatása végett átadták T. R. r. főrm. nyomozónak.

A jelentés rögzíti, hogy a panaszos megkapta az Rtv. 33. § (4) bekezdés alapján az előállítás okáról a tájékoztatót, illetve az előállítás időtartamáról az igazolást. A panaszos előállítása 2013. július 21-én 3 óra 45 perckor szabadítással szűnt meg.

5) A Nyilatkozat elnevezésű – a panaszos által aláírt – irat rögzíti, hogy a panaszos az Rtv. 92-93.§ szerinti jogorvoslati jogaira vonatkozó tájékoztatást megkapta, az előállítással szemben panasszal nem élt, az előállítás idejéről szóló igazolást átvette, az előállító helyiségben történő elhelyezéssel kapcsolatos tájékoztatót nem vette át, élelmezést nem kért, betegségben nem szenved, orvosi ellátást nem kapott.

6) A 2013. július 21-én kelt parancsnoki vélemény és kivizsgálás rögzíti, hogy a panaszossal szemben alkalmazott intézkedés jogszerű, szakszerű és arányos volt.

7) Az előállítás időtartamáról szóló igazolás szerint a panaszos előállítása 2013. július 21-én 0 órától 3 óra 45 percig tartott. Az igazolás mind a panaszos, mind a rendőr aláírását tartalmazza.

8) A rendőrség megküldte továbbá a fokozott ellenőrzés elrendeléséről szóló 29000/2384-1/2013.ált számú utasítást. Eszerint Magyarország teljes közigazgatási területére fokozott ellenőrzést rendelt el az országos rendőrfőkapitány 2013. április 1-jén 0 órától 2013. július 31-én 24 óráig az illegális migrációval összefüggő jogsértések kezelése, a lakosság szubjektív biztonságérzetének növelése és a kerékpárosok és gyalogosok közlekedésbiztonságának javítása érdekében.

9) A rendőrség megküldte K. N. bejelentő 2013. július 22-én tett tanúvallomásáról készült jegyzőkönyvet és D. F. r. ezredes fokozott ellenőrzéssel kapcsolatos átiratát, amelyek részletes ismertetésétől a Testület eltekint.

III.

1) A panaszosok által előadott sérelmek kapcsán a Testületnek mindenekelőtt abban a kérdésben kellett állást foglalnia, hogy az Rtv. rendelkezései értelmében a beadvány vizsgálatára rendelkezik-e jogszabályi felhatalmazással.

a) Ennek keretében a Testület először azt értékelte, hogy a panaszt arra jogosult terjesztette-e elő.

A Testület eljárását az Rtv. a IX. fejezetében, a Jogorvoslatok alcím alatt szabályozza. Az Rtv. 92. §-ának (1) bekezdése úgy rendelkezik, hogy az, „akinek az e törvény IV., V. és VI. fejezetében meghatározott kötelezettség megsértése, a rendőri intézkedés, annak elmulasztása, a kényszerítő eszköz alkalmazása alapvető jogát sértette [...] kérheti, hogy panaszát az országos rendőrfőkapitány, valamint a főigazgatók a Testület által lefolytatott vizsgálatot követően bírálja el”. A (3) bekezdés értelmében az (1) bekezdésben meghatározott esetekben a cselekvőképtelen személy helyett törvényes képviselője jár el, korlátozottan cselekvőképes személy helyett törvényes képviselője vagy meghatalmazottja is eljárhat.

A konkrét esetben a panaszos törvényes képviselője a gyermekével, a panaszossal szemben végrehajtott intézkedéseket kifogásolta, ezért a Testület vizsgálta a törvényes képviselőként fellépő szülő eljárási jogosultságát az alábbiak szerint.

A Testület rendelkezésére bocsátott iratokból megállapítható, hogy a panaszos 1996. január 6-án született, tehát a sérelmezett események idején még nem töltötte be a tizennyolcadik életévét. Arra vonatkozóan nem merült fel adat, hogy a panaszos valamelyik szülőjének megszüntették vagy korlátozták volna a szülői felügyeleti jogát.

A Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 12. §-a szerint kiskorú az, aki a tizennyolcadik életévét még nem töltötte be, kivéve, ha házasságot kötött. A 12/A. § (1) bekezdése szerint korlátozottan cselekvőképes az a kiskorú, aki a tizennegyedik életévét már betöltötte és nem cselekvőképtelen. A 12/B. § (1) bekezdése szerint cselekvőképtelen az a kiskorú, aki a tizennegyedik életévét nem töltötte be.

A hivatkozott rendelkezéseket jelen ügyre vetítve megállapítható, hogy a panaszos a sérelmezett események idején korlátozottan cselekvőképesnek minősült, így helyette jogosult volt édesanyja törvényes képviselőként panaszt előterjeszteni.

b) A Testület hatáskörét az Rtv. 92. § (1) bekezdése szabályozza. Eszerint akinek a IV–V. Fejezetben – a 46/A–46/C. § kivételével –, valamint a VI. fejezetben meghatározott kötelezettség megsértése, a rendőri intézkedés, annak elmulasztása, a kényszerítő eszköz alkalmazása (e fejezet alkalmazásában a továbbiakban együtt: intézkedés) alapvető jogát sértette, választása szerint

a) panasszal fordulhat az intézkedést foganatosító rendőri szervhez vagy

b) kérheti, hogy – amennyiben a panasz elintézése nem tartozik más eljárás hatálya alá – panaszát a Testület által lefolytatott vizsgálatot követően, az érintett rendőri szerv kilététől függően

ba) az országos rendőrfőkapitány,

bb) a belső bűnmegelőzési és bűnfelderítési feladatokat ellátó szerv főigazgatója vagy

bc) a terrorizmust elhárító szerv főigazgatója

bírálja el.

Az Rtv. idézett rendelkezése szerint tehát a Testület hatáskörébe kizárólag azon rendőri intézkedések tartoznak, amelyek az Rtv. IV., V. és VI. fejezetének alkalmazásával összefüggésben merülnek fel, más esetekben érdemi vizsgálatot nem folytathat. Ennek megfelelően a Testületnek

– a rendőri tevékenység általános elveinek és szabályainak érvényesülése (pl. intézkedési kötelezettség, arányosság, azonosíthatóság, segítségnyújtási kötelezettség),

– a rendőri intézkedések vagy azok elmulasztása (pl. igazoltatás, ruházat- csomag- jármű- átvizsgálás, elfogás, előállítás, közlekedésrendészeti intézkedés),

– a kényszerítő eszközök törvényes alkalmazása (pl. testi kényszer, bilincs, vegyi eszköz, sokkoló, rendőrbot, lőfegyverhasználat, csapaterő alkalmazása, tömegoszlatás),

tekintetében van hatásköre eljárni és az adott intézkedést, cselekményt, vagy mulasztást vizsgálni abból a szempontból, hogy történt-e alapjogi sérelem.

Jelen esetben a panaszos törvényes képviselője sérelmezte, hogy a panaszos kihallgatásánál nem volt jelen a törvényes képviselője, a panaszos nem kapott a kihallgatási jegyzőkönyvből másodpéldányt.

A panaszos kihallgatására a K. N. bejelentésében szereplő bűncselekmény gyanúja miatt büntetőeljárás cselekményként került sor. A büntetőeljárás körébe tartozó rendőrségi mulasztást felülvizsgálatára a Testületnek – fő szabály szerint – nincs hatásköre. A rendőrség büntetőeljárás tevékenységét a Testület – az Rtv. 11. § (1) bekezdése alapján – csak olyan esetekben vizsgálja, amikor a panaszosnak a büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény (a továbbiakban: Be.) alapján speciális jogorvoslat nem áll a rendelkezésére.

A Testület ezen hatásköri kérdés értelmezésénél figyelemmel volt a legfőbb ügyész helyettesének 2010. október 7-én kelt, a testületi hatáskör kérdésében írt tájékoztató levelére, amely szerint a Be. 196. §-a szerinti panasz célja a nyomozás során a hatékony jogorvoslat lehetőségének biztosítása a nyomozó hatóság vagy az ügyész határozatba nem foglalt döntésével, intézkedésével szemben, vagy az intézkedés elmulasztása miatt. Ezért a legfőbb ügyész helyettese úgy véli, hogy a Be. 196. §-ában foglalt panasz a Be.-ben szabályozott intézkedés alkalmazásának elrendelése, vagy az intézkedésről való döntés elmulasztása – így pl. a feljelentés felvételének elmulasztása – miatti jogsérelem esetén előterjeszhető.

i) Az iratmásolat kikérésének szabályait a Be. 70/B. §-a rendezi. Eszerint „(1) Az eljárás során keletkezett iratról - ideértve a bíróság, az ügyész és a nyomozó hatóság által beszerzett, illetőleg a büntetőeljárásban részt vevő személyek által benyújtott, valamint csatolt iratot is - az a bíróság, ügyész, illetőleg nyomozó hatóság, amely előtt az eljárás folyamatban van, a büntetőeljárásban részt vevő személyek kérelmére a (2)-(7) bekezdés szerint legkésőbb a kérelem előterjesztésétől számított nyolc napon belül másolatot ad ki. (4) Ha a terheltnek a 179. § (1) bekezdése szerinti kihallgatására, a védő kirendelésére, illetőleg meghatalmazására az irat keletkezését követően került sor, a (2) bekezdés szerinti iratról másolat kiadására a

terhelt az első kihallgatására történő idézés kézbesítésétől, a védő a kirendelésről szóló határozat kézbesítésétől, illetőleg a meghatalmazás benyújtásától fogva jogosult.

(5) A nyomozás befejezését követően *a*) a terhelt, a védő és a fiatakorú törvényes képviselője másolatot kaphat a nyomozás azon iratairól, amelyeknek a megismerésére a 193. § (1) bekezdése alapján jogosult, *b*) a sértett és képviselője másolatot kaphat a nyomozás azon iratairól, amelyeknek a megismerésére a 229. § (2) bekezdése alapján jogosult.

(8) A másolat kiadása ellen nincs helye jogorvoslatnak. A kiadás megtagadása miatt külön jogorvoslatnak van helye.”

A Be. 451. §-a szerint a törvényes képviselő az ügy iratait a nyomozás befejezése után megtekintheti. A nyomozás során is megtekintheti az olyan eljárási cselekményekről készült iratokat, amelyeknél jelen lehetett. Egyébként a törvényes képviselő jelenléti, észrevételezési, felvilágosításkérési, indítványtételi, valamint jogorvoslati jogára a védő jogai irányadók.

Tekintettel arra, hogy jelen esetben a fentiek szerint a sérelmezett mulasztással szemben a panaszos a büntetőeljárásra vonatkozó szabályok szerint jogorvoslattal élhet, illetve élhetett volna, a Testület eljárásának nincs helye.

ii) A belügyminiszter irányítása alá tartozó nyomozó hatóságok nyomozásának részletes szabályairól és a nyomozási cselekmények jegyzőkönyv helyett más módon való rögzítésének szabályairól 23/2003. (VI. 24.) BM-IM együttes rendelet (a továbbiakban: Nyor.) 146-151. §-a rendezi a fiatakorú személy törvényes képviselőjét a nyomozás során megillető jogosultságok részletszabályait. 146. § (1) A fiatakorú törvényes képviselőjére elsősorban a szülői felügyeletet gyakorló szülők jogosultak. Eszerint:

„148. § A törvényes képviselő jogairól való felvilágosításának megtörténtét arról az eljárási cselekményről készült jegyzőkönyvben kell rögzíteni, amelyen a törvényes képviselő részt vett.

149. § A fiatakorú idézéséről és a részére küldött értesítésről a törvényes képviselőt értesíteni kell.

150. § A fiatakorú személyét vagy jogait érintő határozatot a törvényes képviselővel is közölni kell. A határozat rendelkező részében fel kell hívni a figyelmét, hogy a gyanúsított panaszjoga mellett a törvényes képviselőt önálló panaszjog illeti meg.

151. § (1) Ha a késedelem nem jár veszéllyel, biztosítani kell, hogy a törvényes képviselő a fiatakorú kihallgatásán, a szemlén, a bizonyítási kísérleten, a felismerésre bemutatáson, a szembesítésnél és a gyanúsítottat érintő szakértői meghallgatáson jelen lehessen. A tizennyolcadik életévét meg nem haladott tanú kihallgatásánál annak gondozója is jelen lehet. A jelenlét vagy a távolmaradás tényét a jegyzőkönyvben rögzíteni kell.

(2) Biztosítani kell, hogy a törvényes képviselő a nyomozás során megtekinthesse az arról az eljárási cselekményről felvett jegyzőkönyvet, amelyen jelen lehetett, továbbá azt, hogy a nyomozás befejezése után az ügy iratait megtekinthesse. Észrevételeit és indítványait - illetőleg ha e jogával nem kíván élni, akkor ennek tényét - a jegyzőkönyvben rögzíteni kell.”

A fentiek szerint tehát a törvényes képviselőt csupán értesíteni kell a fiatakorúval szembeni eljárási cselekményekről, jelenléte nem kötelező.

Tekintettel arra, a rendőrség nyomozató hatóságként büntetőeljárásban foganatosított cselekményei felett az ügyészség gyakorol felügyeletet a Be. alapján, a Testület a emiatt, illetve a fenti hatásköri rendelkezések miatt nem tudta vizsgálni a panaszos képviselőjének

ezen kifogását. Megjegyzi ugyanakkor a Testület, hogy a rendőrség által rendelkezésére bocsátott jegyzőkönyv tanúsága szerint a kihallgatáson jelen volt a panaszos törvényes képviselője, aki kézjeggyével is ellátta a jegyzőkönyvet.

A Testület a panasz fenti részei tekintetében hatáskörének hiányát volt kénytelen megállapítani.

2) A Testület a panaszbeadvány és a rendőrség által rendelkezésre bocsátott dokumentumok alapján vizsgálat tárgyává tette a panaszos azon kifogását, hogy aláírás nélküli igazolást adott neki a rendőrök.

A Testület megállapította, hogy a rendőri intézkedések érintették a panaszosnak a Magyarország Alaptörvénye a XXIV. cikkben foglalt tisztességes eljáráshoz fűződő alapvető jogát az alábbiak szerint.

A Testület a panaszbeadvány és a rendőrségtől kapott felvilágosítás alapján – figyelemmel a panaszolt intézkedés idején hatályos Rtv. és a rendőrség szolgálati szabályzatáról szóló 30/2011. (IX. 22.) BM rendelet (továbbiakban: Szolgálati Szabályzat) rendelkezéseire – a panaszos kifogásával összefüggésben az alábbi megállapításokra jutott.

A foganatosított intézkedés kapcsán a törvényes képviselő sérelmezte, hogy a számukra kiadott igazoláson nem szerepelt aláírás, és amikor ezt másnap a rendőrkapitányságon szóvá tették, T. R. r. főrm. kikapta az igazolást a kezéből és aláírta azt.

Az Rtv. 33. § (4) bekezdése előírja, hogy az előállítottat szóban vagy írásban az előállítás okáról tájékoztatni kell.

Nem kétséges, hogy az igazolás akkor alkalmas a célzott joghatás kiváltására, a panaszos adott helyen és időben tartózkodásának igazolására, ha szerepel rajta a kiállító szerv képviselőjének az aláírása.

A rendőrség részéről megküldött igazolás tartalmazza az intézkedő rendőr aláírását.

A Testület a rendelkezésére álló adatok alapján nem tudta rekonstruálni az eseményeket tekintetben, hogy a panaszosnak átadott igazolás tartalmazta-e a rendőr aláírását. A hiányos iratról a panaszos képviselője nem bocsátott másolatot a Testület rendelkezésére, a panasz eljárásban pedig az – mivel az iratot az intézkedés másnapján állítása szerint a rendőrségen aláírták – nem volt pótolható.

Mivel tehát a panaszosi előadás nem volt igazolható, a Testület úgy foglalt állást, hogy a panaszos tisztességes eljáráshoz való jogának sérelme nem megállapítható.

IV.

A Testület a rendelkezésére álló adatok alapján nem tudta rekonstruálni az eseményeket tekintetben, hogy a panaszosnak átadott igazolás tartalmazta-e a rendőr aláírását. A hiányos iratról a panaszos képviselője nem bocsátott másolatot a Testület rendelkezésére, a panasz eljárásban pedig az – mivel az iratot az intézkedés másnapján állítása szerint a rendőrségen aláírták – nem volt pótolható. Mindezek alapján a panaszosi előadás nem volt igazolható, a

Testület ezért úgy foglalt állást, hogy a panaszos tisztességes eljáráshoz való jogának sérelme nem megállapítható.

Mindezekre tekintettel a Testület az Rtv. 93 § (2) bekezdése alapján a rendelkező részben foglaltak szerint döntött.

Budapest, 2014. február 26.

Dr. Lukács Tamás
elnök

Dr. Kozma Ákos
elnökhelyettes, előadó testületi tag

Fráterné dr. Ferenczy Nóra
testületi tag

Dr. Cservák Csaba
testületi tag

Dr. Wildner Domonkos
testületi tag

Független Rendészeti Panasztestület